

Devlet demiryolları ve limanları umum müdürlüğünün 1929 senesi son hesabına dair yapılan mutabakat beyannamesi hakkında 3/345 numaralı Divanı Muhasebat Riyaseti tezkeresile Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin 1929 yılı son hesabına dair 1/431 numaralı kanun layihası ve Divanı muhasebat encümeni mazbatası

Devlet demiryolları ve limanları umum müdürlüğünün 1929 senesi son hesabına dair yapılan mutabakat beyannamesi hakkında 3/345 numaralı Divanı muhasebat riyaseti tezkeresi

T. C.

Divanı muhasebat

U. 23756

H. 216

12 - VIII - 1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Demiryolları ve limanları idarei umumiyesinin 1929 malî senesine ait hesabı katiye mütedair olarak Divanca tanzim edilmiş olan mutabakat beyannamesinin müteferri cetvellerile birlikte leffen takdim kılınmış olduğu arz olunur efendim hazretleri.

Divanı muhasebat reisi

Fuat

Beyanname

(Demiryollar idaresinin 929 hesabı katiisi hakkında)

Devlet demiryolları ve limanları idarei umumiyesinin 1929 malî senesi hesabı katiisi Nafia vekâletinden gönderilmekle muhasiplerin Divanı muhasebateca tetkik ve muhakeme edilmiş olan idare hesaplarıyla karşılaştırıldı.

Şayanı arz görülen hususat atide arzedilmiştir:

1 — 1929 senesi bütçe kanununun 4 üncü maddesile verilen mezuniyete müsteniden idarei umumiyece Ziraat bankasından altı milyon liralık istikraz aktedilerek 5 553 886 lira 58 kuruşu bütçeye masraf edilmiş ve 446 113 lira 42 kuruşu stok mal mubayaatına verilmiştir. (İşbu altı milyon liralık istikraz, müddeti zarfında ödenmeyerek Maliye vekâletinin kefaleti dolayısıyla bankaca Hazine hesabı carisinden mahsup edilmesine mebni Hazinece Demiryollar idaresi namına eşhas zimemi hesabına alındığı görülmüş ve 1932 senesi muvazenei umumiye kanununun 14 ve 15 inci maddeleri ile verilen mezuniyete müsteniden mahsubu lüzumu dairesine yazılmıştır).

2 — Tahsisat bakiyesi ile mukayyet olması lâzımgelen stok malzeme mubayaatının bakiye miktarını 536 834 lira 11 kuruş tecavüz ettiği görülmüştür.

Her ne kadar dairesince stok malzeme mubayaatında görülen bu fazlalığın 1929 senesi nihayetinde inşaata ait olarak yapılan bir kısım mubayaatın doğrudan doğruya bütçeye masraf kaydedilecek yerde, İşletme idaresine aidiyeti zannile stok hesabına alınmasından mümbais olup müteakiben anlaşılan bu yanlışlığın yapılan mubayaat bedelinin stok hesabından çıkarılarak 1930 senesi bütçe-

sinden mahsup edilmek suretile ıslah edildiği dermeyan edilmiş ise de böyle olduğu kabul edildiği takdirde 1929 senesi bütçesinde tahsisat bakıyesi müsait olmadığı halde mubayaat icra ve bunun müteakip sene bütçesinden mahsup olunması gibi bir netice hâsıl olmuştur.

3 — Varidat bütçesinin 8 inci (Mukavelât mucibince inşaat grupları ve müteahhitlerce açılan ve açılacak olan kredi) unvanlı fasla mevzu muhammenat 12 024 000 lira olduğu halde idarece bu sene zarfında bu kredilere müsteniden yaptırılan inşaatın 813 326 lira 7 kuruş fazlasile 12 836 326 lira 7 kuruşa balığ olduğu ve başkaca inşaat hesabına sarfedilip bütçe hesaplarına geçirilmiyerek mutavassıt hesaplarda kalan ve tahsisat fevkinde görülen 1 000 409 lira 34 kuruşun idarei umumiyece Hazine hesabına zimmet kaydolunduğu görülmüştür.

Dairesince verilen izahatta demiryollar idaresi için bütçeye mevzu tahsisatın Hazineden verilecek ve istikrazla temin edilecek kısımdan maadasının işletme varidatı fazlasından kapatılması lâzımgeleneğine göre bu sene içinde de inşaat için mevzubahs sarfiyatın işletme varidatından yapıldığı dermeyan olunmuştur.

İşletme varidatının idare masarifi için sarfı caiz ise de bu sarfiyatın da bütçeye mevzu tahsisatla mukayyet olması tabii bulunduğundan bütçe hesaplarına alınmamış ve tahsisat fevkinde kalmış olan mebalığın sarfı teeviz edilemeyeceği gibi varidat bütçesine konulan muhammenat tahdidî olmayıp tahminî olmakla beraber faslın unvanına nazaran kredi ile yaptırılan bu inşaat mukabilinde Hazinece ödenmesi zarurî olmasına göre bunun da bütçe ile verilen mezuniyet dahilinde kalması daha muvafık görülmüştür.

4 - Mukaddema meclisi idarece kabul ve tasdik edilmiş olup 1929senesinde de tatbik edilmiş olan talimatnameye müsteniden memurin ve müstahdeminden alınmış olan cezayı naktilerin ahkâmı umumiyece tevfiakan bütçe varidatına alınmayıp tasarruf sandığı hasılatı meyanına aldığı görülmüş ve idarei umumiyece verilen izahattan Demiryollar idaresinin mümasil teşkilâtın tâbi olduğu ahkâma tâbi olacağı kanunen kabul edilmiş ve diğer demiryollar idarelerinde de hususî talimat ve nizamnamelerle bu kabil idarî cazalar tatbik edilmiş bulunmasına mebni memurlardan yapılan kistelyevmler gibi iradı lâzımgelen cezalardan olmayan ve idareten alınan cezayı naktilerin tasarruf sandığına tevdi edilmekte olduğu anlaşılmıştır.

Hesabı katide münderiç rakamların işbu beyanname ve merbutu cetveldeki kuyut ve izahat nazarı itibare alınmak şartile kabule şayan olduğunu arzeyeriz.

Di. Mu. Reisi <i>Fuat</i>	D. 1. Reisi <i>Faik</i>	D. 2. Reisi <i>Abidin</i>	D. 3. Reisi <i>H. Âlim</i>	D. 4. Reisi <i>Hasta</i>	Aza <i>Ziya</i>	Aza <i>Basri</i>
Aza Kâmil B. Mezun	Aza <i>Celâl</i>	Aza <i>M. İhsan</i>	Aza <i>Refik</i>	Aza <i>Fevzi</i>	Aza	Aza <i>Müeyyet</i>
Aza <i>Emin Rifat</i>	Aza <i>Nazmi</i>	Aza <i>Fatin</i>	Aza	Müddeiumumî <i>M. Ali</i>		

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin 1929 yılı son hesabına dair 1/431 numaralı kanun lâyihası

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/2643

5 - XI - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Nafia vekilligince yapılan ve İcra Vekilleri Heyetinin 26 - X - 1932 toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin 1929 yılı son he-

sap kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte gönderilmiştir efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin leffen takdim kılınan 1929 malî senesine ait hesabı katî kanun projesi aşağıda yazılı kısımlardan tereküp etmektedir :

- I - A cetveli (masraf)
- II - B cetveli (varidat)
- III - İdarî malzeme nakliyat hesabı
- IV - İşletme hesabı
- V - Tesisatı iptidaiye hesabı
- VI - Kâr ve zarar
- VII - Blângo
- VIII - İşletmeler itibarile masraf müfredat cetveli
- IX - İhsaî cetveller

I — 1929 malî senesi diğer senelere nazaran işletme kısmında mühim bir tahavvülü ihtiva etmektedir. 31 kânunuevvel 1928 tarih ve 1375 numaralı kanunla mubayaa olunan Anadolu ve Mersin Tarsus - Adana hatlarile Haydarpaşa rıhtımının demiryolları camiasına iltihakı ve Kayseri Şarkışla kısmının işletmeğe açılması dolayisile demiryolları idaresince işletilmekte olan hatların tulü :

Aanadolu	1032
Mersin - Tarsus - Adana	68
Ankara - Kayseri - Şarkışla	511
Kütahya - Balıkesir - (Tavşanlı)	51
Fevzi paşa - Gölbaşı	143
Konya - Yenice	346
Samsun - Zile	216
Erzurum - Sarıkamış	356

2723

kilometreye baliğ olmuştur. Bunlardan Fevzipaşa - Gölbaşı kısmı 9 eylül 1929 da ve Kayseri - Şarkışla kısmı da 1 şubat 1930 da işletmeğe açılmış ve Konya - Yenice kısmı da mubayaa muamelâtının intaama kadar mülga Anadolu işletme müdürlüğü zamanında olduğu gibi emaneten işletilmiştir. Büyüyen şebeke ile birlikte işletme masrafları da tezayüt etmiş ve geçen seneye kadar 2 - 3 milyon lira arasında değişen işletme masarifi bu sebeple 13 492 969 80 liraya baliğ olmuştur. Bu sarfiyatın miktarını tesbit eden A cetvelinin bütçeye mütenazır olarak ilk kısmını umumî idare sarfiyatı teşkil etmektedir. Umum müdürlük teşkilâtı hem işletme hem de inşaat muamelâtı ile istigal etmekte olduğundan bu kısım için ihtiyar olunan masarif bu hususa dair olan Vekiller heyeti kararına tevfikan işletme ve inşaat masraflarına mütenasilben taksim edilmiş ve her birine ait umumî idare hissesi ayrıca işletme ve tesisatı iptidaiye hesaplarında gösterilmek suretile kapatılmıştır. Bu kısmın bütçe sarfiyatı 757 640 lira tahsisata karşı 114 661 82 lira noksanile 642 978 lira 18 kuruş olup bu masrafın 145 976 68 lirası işletmeye ve 497 001 50 lirası da iptidai tesisat hesabına verilmiştir .

II — Bütçenin ikinci kısmını teşkil eden işletme masrafları malî sene gayesine kadar 10 989 971 30 liradan ibarettir. Bu senenin varidatına nazaran işletme emsali umum işletmeler tevhidinden % 89 tutmaktadır. Yeni hatların inkişaflarını temin edecek olan iktisadî muhitin tekevvününe kadar açıkla işlemedeki zaruret ve Erzurum işletmesinin de senelerden beri açık veren bir hat olduğu nazarı mütaleaya alınırsa % 89 emsalinin işletme noktai nazarımdan

iyi bir netice olduğu muhakkaktır. Filhakika birleşmiş hatlarımızın işletme emsali % 87 iken Samsun işletme emsali % 109 ve Erzurum işletme emsali % 154 tü. Geçen sene 166 olan Erzurum işletme açığının lehte olarak bir az farketmesi hat varidatının yükseltilmesinden ziyade masarifin azaltılmış olmasındandır. Hakeza Samsun işletmesinin geçen seneye nazaran biraz lehte olan emsali de geçen sene iktisadî tesirleri hissedilmeyen Amasya - Zile kısmının işletmeye açılmış olması neticesi hattın hinterlandının biraz daha büyümesi ve işletme masraflarında bir miktar tasarruf yapılması temin edilmiştir. Şurası muhakkaktır ki mubayaa suretile işletme şebekesine iltihak etmiş olan hatların varidatı hem mubayaa taksitlerini ödemeye kâfi gelmiş hem de umumî idarenin teşekkülünden beri Hazinece kapatılmakta olan işletme açıklarının önüne geçmek suretile Hazineyi badema açık kapamak külfetinden kurtarmıştır. Bu iki başlı fayda Yüksek Meclisçe ittihaz olunan mubayaa kararında pek büyük bir isabet olduğunu teyit eden en kuvvetli bir delildir.

Birleşmiş hatlar grupuna dahil olan ve bu itibarla ayrıca ihşaî malûmatı ırkartılmayan Ankara - Kayseri - Şarkışla hattının da işletme emsali noktai nazarından Samsun işletmesinden daha iyi bir vaziyette olduğu şüphesiz olduğundan yeni hatlarımızın istikbaline daha emin bir nazarla bakmak imkânı kuvvetlenmektedir. Filhakika hatların tulü uzadıkça inkişaf ihtimalleri de kuvvetlenmekte ve her sene daha iyi neticeler alınmaktadır. Samsun hattını tehdit eden otomobil rekabetine ve yeni hatlarda tatbik edilen kısmen yüksek tarifeye rağmen alman bu netayic memnuniyet ve şükranla karşılanmağa değer mahiyette bulunmaktadır. Kanuna merbut (IV) numaralı işletme hesabı cetvelinin tetkiki de gösterir ki işletme muamelâtından 1929 senesi zarfında 1 356 231 27 lira kâr temin edilmiştir. Mevzu sermayeye nazaran bu kâr itfa ve teedit sermayelerini bile karşılayamayacak kadar ehemmiyetsiz ise de bu netice umumî idarenin teşekkülünden beri elde edilen ilk kârdır ve ilk defa olarak Demiryolları unumî müdürlüğünün teşkilât ve vezaifine dair olan kanunun mevaddı mahsusası mucibince tefriki icap eden itfa ve teedit sermayelerine kısmen karşılık temin edilmiş ve iş nazariyat sahasından kurtarılarak amelî bir cephe alınmıştır. 1929 işletme muamelâtının en şayanı memnuniyet eihetini işte bu nokta teşkil etmektedir. Bu neticeyi temin eden esbabın munhasıran fazla varidat yapılmış olmasına atfı da doğru değildir. Çünkü alman tahsisat mezuniyetinin tamamen istimali halinde işletmenin 615 000 lira kadar bir açık vermesi lâzmgelirdi. Bütçe tahsisatından tasarrufkâr bir zihniyetle hareketi şiar ittihaz eden U. müdürlük ihtiyaçlarını teminde ihtiyat ve teenni ile hareket etmiş ve mutedil bir kadro ve intizamı haleldar etmeyecek şekilde idareli bir servis vücude getirerek bu müsbet neticenin istihsalinde kuvvetli bir amil olmuştur.

III — Bütçenin üçüncü kısmını teşkil eden iptidaî tesisat masarifi için bütçeye konan tahsisatın 10 ve 11 inci fasıllar yekûnunu teşkil eden 39 milyon 914 360 liradan ibarettir. Aynı zamanda bütçe kanununun 4 üncü maddesi ile stok malzeme ve İsveç grupu ile (sit) ten müdevver işler için tahsisata ilâveten sarfına mezuniyet verilen 6 milyon lira da bu tahsisata ilâve olununca tahsisat yekûnu 45 914 360 liraya varmaktadır. Senesi içinde yapılan inşaat sarfiyatı ise kanuna merbut tesisatı iptidaiye hesap cetvelinde görüldüğü veçhile 45 747 200 - 21 liradan ibaret bulunmaktadır. Bu meblâğın 497 001 - 50 lirası umumî idare masrafından inşaat hissesine isabet eden miktar olduğundan hakikî inşaat sarfiyatı 45 250 198 - 71 liradan ibaret bulunmaktadır.

1929 senesinin inşaatı başlıca şu istikametlerde hali faaliyettedir.

A) Yulius Berger (İpko) ya ihale edilen kısımlar: Kütahya, Balıkesir kısmında Tavşanlıdan itibaren (51 Km.) den 214 üncü km. kadar olan muhtelif kısımlar üzerinde inşaat faaliyeti mevcut idi. Esasen 1928 senesinde dahi bu kısımlar üzerinde tesbit edilmiş olan inşaat faaliyeti bu sene içinde de aynı hızla devam ettirilmiş ve Değirmisaz ılerisine kadar fersiyat yapıldığı gibi bu kısmın muhtelif smaî tesisatı yaptırılmış ve amelîyat katarlarının faaliyeti temin olunmuştur. Malî sene gayesinde Değirmisaza kadar olan kısım işletmeye açılmağa müsait bir vaziyette idi.

Inşası aynı şirkete tevdi olunmuş olan Ulukışla - Boğazköprü istikametinde ise Ulukışladan itibaren 4 - 168 kilometredeki Kardeşgediği iltisak istasyonunun tesisatına başlanılmış ve kısmen Kardeşgediği hafriyatına devam olunarak Niğdeye kadar olan kısmının tesviyesine çalışılmıştır. Bu

grupun bütçe noktai nazarından sarfiyatı 14 954 658 - 12 liradan ibarettir.

B) İsveç grupuna ihale olunan kısımlardan 1928 de inşası itmam olunamayan cenup hattının Gölbaşına kadar olan 143 Km. sinin inşaat noksanlarının ikmaline çalışılmış ve sene içinde bu kısım işletmeye açılmakla beraber Malatyaya kadar olan kısımlarda da inşaat faaliyeti devam ettirilmiştir. Şimal hattında Çankırıya kadar tesviyei türabiye v eimalâtı snaiye kısmen de ferşiyat ile uğraşmış, Filyos cihetinden Balıkcısığa kadar olan kısmın işletmeye açılacak bir vaziyete getirilmesine çalışılmıştır.

Nohap şirketine yapılan inşaatın malî sene bütçesindeki mukabili 18 241 239 65 liradan ibaret bulunmaktadır.

C) Sit grupuna müdevver işler:

Samsun - Sivas hattının 216 meri Km. kadar işletmeğe açılmış olan Zile istasyonundan itibaren 246 meri Km. deki (Silis) durağına kadar 30 Km. lik demir ferşiyatı yapılmış ve Silisten Musa köyüne kadar 50 Km. lik bir saha üzerinde de tesviyei türabiye yapılarak bu kısım demir döşenecek hale getirilmiştir. Bu kısımda yapılan inşaat ile hat Sivasla iltisak için son merhaleyi teşkil eden Çamlıbel sırtlarına vâsıl olmuş ve 1929 malî senesinde bu kısımdaki inşaat merkezi sıkleti Çamlıbel mntakasına intikal etmiş bulunmakta idi.

Diğer taraftan Kayseri cihetinde 130 Km. kadar (Şarkışla) demir ferşi ile uğraşmış ve bu kısmın inşaat noksanları mehmaemken temin olunarak 1 şubat 1930 da işlemeğe açılmıştır. Hat Şarkışlaya varmakla beraber Şarkışladan Yıldıza kadar olan kısımlarda tesviyei türabiye ile snai imalât yapılmakta idi (Sit grupuna müdevver işlerin bütçe noktai nazarından yekûnu balığı 11 203 457 41 liradan ibaret bulunmaktadır).

D) Foks şirketi ile aktedilen mukavele mucibince bu şirket Kayseride tesis edilecek inşaat ile uğraşmış ve bilâhare Ankara - Kayseri arasındaki istasyon binalarının inşası da bu şirkete tevdi olunmuştur. Bu şirkete yaptırılan inşaat için bütçe ile yapılan sarfiyatın yekûnu 1 347 845 03 liradır.

IV — Umumî idarenin varidatını teşkil eden erkamın müfredatı kanuna merbut (B) cetvelinde gösterildiğinden bu kısım için ayrıca izahat verilmemiştir. Muhammenat ile tahsilât arasında görülmekte olan farklar tabii sayılacak kadar ehemmiyetsizdir.

Inşaat için Hazinece yapılması derpiş olunan muavenet tamamen Hazineden alınmış ve malî sene içinde krediye müsteniden yaptırılabilen işler de 12 836 326 07 liradan ibaret bulunmuştur. İptidai tesisat tahsisatı ile sarfiyatı arasındaki fark bütçe kanununun 4 üncü maddesine istinaden stoka ayrılan 400 000 liradan mütebaki 5 600 000 liranın da tahsisata ilâvesi suretile icra edilmiş ve bu şekilde 45 344 360 lira tahsisata mukabil, munhasıran inşaat işleri için 45 298 246 58 lira sarfolunarak bu suretle tahsisat yekûnundan 46 113 42 liralık bir bakiye kalmıştır.

V - Kanunu merbutun (A) cetvelinin sütunu mahsusunda gösterilen fasıl ve maddelerden senesi içinde istimal olunmayan tahsisat kanununun 3 üncü maddesinde yazılı olduğu veçhile 600 766 51 liradan ibaret olup usulen iptal olunacaktır.

VI - 1042 ve 1483 numaralı teşkilât kanunlarının mevaddı mahsusasına müsteniden hazırlanmış olan işletme, tesisatı iptidaiye, kâr ve zarar blânço hesaplarımız hakkında işletme ve inşaat sarfiyatının izahı sırasında kâfi malûmat verilmiştir. İdarî malzeme nakliyat hesabının da kanuna rap-tedilmesi mecburiyeti olduğundan 3 numaralı cetvel bu kanunî emrin ifası için ihzar olunmuş ve kanunun 4 üncü maddesi de bu cetvellerin tasdikı maksadile tedvin olunmuştur efendim.

Divanı muhasebat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Divanı M. Encümeni

Karar No. 5

Esas No. 1/431

3/345

20 - XII - 1933

Yüksek Reisliğe

Devlet demiryolları ve limanları idarei umumiyesinin 1929 malî senesi hesabı katisi hakkın-
da Başvekâleti Celilenin 5 -- XI - 1932 tarihli ve 2643 numaralı tezkeresile teklif olunan kanun
lâyihası bu bapta Divanı muhasebatça hazırlanan mutabakat beyannamesile birlikte müzakere ve
cetveller üzerinde tetkikat ve tatbikat ifa edildi.

Muhassasat

1929 senesi bütçesile 54 450 000 lira tahsisat verilmiş ve bu miktar dairesi hasebile mutaba-
kat beyannamesine muvafık bulunmuştur.

İsveç grupuna ihale edilmiş olan hatlarla Samsun - Sivas, Kayseri - Sivas hatlarının inşası
ve ihtiyat malzeme itharı için bütçe kanununun dördüncü maddesile verilen mezuniyete istina-
den istikraz edilen 6 000 000 liranın dairesince tahsisat meyanında gösterilmediği mutabakat
beyannamesindeki meşruhattan anlaşılmiş ve tetkikatı vakıa neticesinde bu paranın tahsisat kay-
dı hakkındaki Divanı muhasebatın noktai nazarına encümenimizce de iştirak edilerek muhassa-
sat mecmuu 60 450 000 lira olarak tesbit ve merbut cetvel bu suretle tanzim edilmiştir.

Tediyat

Yekûn itibarile Divanı muhasebat mutabakat beyannamesinde mevcut miktar ile dairesi he-
sabında yazılı miktar arasında bir tefavüt olmadığı ve fasıllar arasında görülen farkın yedinci fas-
la taallûk eden 173 lira 65 kuruşun dairesince beşinci fasla taallûk eden 173 lira 65 kuruşun daire-
sine beşinci fasla kaydedilmiş olmasından ileri geldiği anlaşılmiş ve bu itibarla Divan beyanname-
sindeki erkam muvafık görülerek merbut cetvel ona göre tanzim ve tediyat miktarı da 59 403 120
lira 7 kuruş olarak tesbit edilmiştir.

Varidat

1929 senesi varidat bütçesinin 6 ncı faslına mevzu 550 000 lira ve 7 inci faslında mürakkam
200 000 lira varidatın dairesince idare hesabında ve hesabı katî tahakkukat ve tahsilât miktarı
gösterilmeyerek memzucen diğer fasıllara alınmış ve işbu iki fasla bir şey kaydedilmemiştir. Yapılan
tetkikatta dairesince bu fasıllara ait varidatın tarifine imkân olmadığı beyan edildiği anlaşılmiş
ise de bütçe kavaidine uygun olmayan bu muamelenin tekerrür etmemesi hususunun temini şayanı
temenni görülmüştür. Bundan başka muhassasat kısmında arzedilen 6 000 000 liranın bir faslı
mahsus olarak tahakkukat ve tahsilât kaydolunması lâzımgeldiği halde dairesince bunun hesaba
ithal edilmediği anlaşılmiştir. Encümenimizce mutabakat beyannamesinde dahil olan bu para da
nazarı dikkate alınmak suretile varidat miktarı 62 128 073 lira 66 kuruş olarak tesbit ve mer-
but cetvel ona göre tanzim edilmiştir.

Divanı muhasebat mutabakat beyannamesinde zikrolunan hususlar

1 — 1929 senesi bütçe kanununun dördüncü maddesindeki mezuniyete müsteniden idarei umumi-
yece Ziraat bankasından istikraz edilip vaktinde ödenmemiş olmasından naşi Maliye vekâletinin ke-
faleti dolayısıyla Bankaca Hazine hesabı carisinden mahsup ve Hazinece de demiryollar idaresi namma
eşhas zimemi hesabına kaydedildiği anlaşılın mebalığın mahsubu yapıldığı Divanı muhasebatın

ifade edilmiş olmasma binaen bu bapta yapılacak bir muamele kalmamıştır.

2 — Mutabakat beyannamesinde stok malzeme mubayaatının tahsisat bakiyesini tecavüz ettiği ve dairesince inşaata ait bazı mubayaatın doğrudan doğruya bütçeye masraf kaydolunacak yerde yanlışlıkla stok hesabına yazılmasından ileri geldiğinin bildirildiği ve bu takdirde dahi tahsisat bakiyesi olmaksızın mubayaat icra ve müteakip sene bütçesinden mahsup edilmek gibi bir netice hâsıl olduğu beyan edilmiş ve stok mubayaatında dahi tahsisat miktarının nazarı dikkate alınması icap etmekle beraber mevzu bahis fazla mubayaatın inşaattan tevellüt etmiş ve 1931 senesinden itibaren inşaat işleri müdüriyeti umumiyeden ayrılarak Nafia vekâletine devredilmiş olmasına nazaran bu vaziyetin tekerrürü varit görülmemiştir.

3 — Mutabakat beyannamesinde idarece 1929 senesi zarfında kredilere mahsuben yaptırılan inşaatın varidat bütçesinin sekizinci faslına mevzu muhammenat miktarını tecavüz ettiği ve yine inşaata sarfedilip bütçeden mahsup edilmeyerek mutavassıt hesaplarda bırakılan bir milyon küsur liranın Hazine hesabına zimmet kaydolunduğu bildirilmiş ve tahsisatı tecavüz keyfiyetin şayanı teviz olmadığı ve kredi ile yaptırılan inşaat mukabilinde bütçe ile verilen mezoniyet dahilinde kalması muvafık olacağı yolunda Divanı muhasebatça serdolanın mütalea musip görülmekle beraber inşaatın Nafia vekâletine intikaline binaen atiyen bu vaziyetin de tekerrürü varit olmadığı mütalea edilmiştir.

4 — Memurin ve müstahdeminden alınmış olan para cezalarının bütçeye varidat kaydedilmeyip tasarruf sandığı hasılatı meyanına alındığı ve dairesinin izahatına göre Demiryolları idaresinin mümâsil teşekküllerin tâbi olduğu ahkâma tâbi tutulması kanunen kabul edilmiş ve diğer Demiryollar idarelerinde de bu yolda idarî cezalar tatbik edilmekte bulunmuş olması itibarile idareten alınan cezaların tasarruf sandığına tevdi edilmekte olduğu bildirilmiştir. Demiryollar idarei umumiyesi bir Devlet müessesesi olmak itibarile her ne suretle olursa olsun cezaen tahsil edilecek mebalığın irat kaydı zarurî bulunmakla atiyen bu cihetin temini lâzımden görülmüştür.

5 — 1927 malî senesi hesabı katisindeki mazbatada gösterilen sebeplerden dolayı Hükûmetin tekilf ettiği kanun lâyihasındaki 4 üncü madde çıkarıldığından madde numaraları değiştirilmiş ve kanunun yazılışında tetkikatı vakıya göre bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu bapta tanzim olunan kanun lâyihası ve merbutu cetveller Heyeti umumiyenin yüksek tasvibine arz olunur.

Divanı M. E. Rs.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Niğde	Kırşehir	Yozgat	Aksaray	Çankırı	İstanbul
<i>Faik</i>			<i>Rıza</i>	<i>Rifat</i>	<i>Hayrullah</i>
Aza	Aza	Aza	Aza		Aza
İzmir	Giresun	Samsun	Sureti sarfı bütçe emniyetini		Kütahya
<i>Hüsnü</i>	<i>A. Şevket</i>	<i>Ruşeni</i>	muhil görürüm		<i>Ömer</i>
			Kocaeli		
			<i>Sırrı</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin 1929 malî senesi hesabı katî kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin 1929 malî senesi masarifi merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile 59 403 120 lira 7 kuruştur.

MADDE 2 — Mezkûr idarenin aynı sene varidatı merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 56 128 073 66 liradır.

MADDE 3 — Tahsisattan sarfolunamayıp (A) işaretli cetvelin sütünü mahsusunda gösterilen 600 766 lira 51 kuruş muhassasat bakiyesi iptal olunmuştur.

MADDE 4 — Umumî idarenin işbu kanuna merbut blânço, kâr ve zarar, işletme ve tesisatı iptidaiye hesapları tasdik olunmuştur.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

26-X-1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
İsmet	Yusuf Kemal	Zekâî	Ş. Kaya
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	
Dr. T. Rüştü	M. Abdülhalik	Dr. Reşit Galip	
Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	
Hilmi	M. Celâl	Dr. Refik	
G. İ. V.	Zr. V.		
Ali Rana	Muhlis		

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin 1929 malî senesi hesabı katî kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinin 1929 malî senesi masarifi merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile 59 403 120 lira 7 kuruştur :

MADDE 2 — Mezkûr idarenin aynı sene varidatı merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 62 128 073 lira 66 kuruştur.

MADDE 3 — Tahsisatından sarfolunamayıp (A) işaretli cetvelin sütünü mahsusunda gösterilen 1 046 879 lira 93 kuruş muhassasat bakiyesi iptal olunmuştur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Nafia vekili memurdur.

A - CETVELİ

F.	Tahsisatın nevi	Tahsisat Lira	Tediye		İptal olunan tahsisat	
			Lira	K.	Lira	K.
1	İdarei Umumiye ücret ve yev- miyeler	559 840	463 545	23	96 294	77
2	İkramiye	26 300	25 599	97	700	03
3	İdare masrafları	81 500	79 413	56	2 086	44
4	Mütenevvi masraflar	90 000	74 419	42	15 580	58
5	İşletme masrafı (Ücret ve yev- miyeler)	4 150 000	3 897 577	51	252 422	49
6	İkramiye	200 000	198 230	96	1 769	04
7	İdare masrafı	898 000	861 670	83	36 329	17
8	İşletme masrafı	5 430 000	5 239 513	82	140 486	18
9	Sigorta ücret ve sermayeleri	100 000	100 000		0	
10	İptidai tesisat (İnşaat merkez dairesi ücret ve yevmiyeleri)	170 000	114 902	19	55 097	81
11	İnşaat	45 744 360	45 298 246	58	446 113	42
12	Mubayaat taksiti	3 000 000	3 000 000		0	
	Yekün	60 450 000	59 403 120	07	1 046 879	93

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nevi	929 senesi büt- çesinde yazılı muhammenat		Tahsilât	
			Lira		Lira	K.
1		İşletme hasılatı:				
	1	Yolcu	4 340 000		5 080 712	14
	2	Ağırlık	210 000		261 104	12
	3	Seyri seri	510 000		560 360	88
	4	»	7 220 000		7 738 088	90
	5	Tahmil ve ihraç	120 000		144 311	35
	6	Ardiye	7 000		0	
	7	Kantariye	36 000		58 367	75
2		Müteferrik hasılat:				
	1	Tatili edevat	39 000		60 741	07
	2	Zabıta cezası	7 000		5 166	01
	3	İşletme cezası	7 000		4 725	34
	4	Bedeli icar	10 000		12 850	17
	5	Müsmir eşcar	1 000		420	64
	6	Mütenevvi hasılat	140 000		312 926	53
3		Sıhhiye tevkifatı	140 000		158 646	75

F.	M.	Varidatın nevi	929 senesi büt-	Tahsilât	
			çesinde yazılı muhammedat	Lira	K.
4		Derince limanı	70 000	118 050	98
5		Haydarpaşa limanı ve rıhtımı varidatı:			
	1	Palamar	18 000	17 643	61
	2	Rıhtım	160 000	164 157	65
	3	Tahmil ve tahliye	236 000	211 568	76
	4	Demiryolu ücreti	40 000	44 442	25
	5	Kantariye	40 000	38 000	64
	6	Ardiye	35 000	28 958	22
	7	Muhtelif varidat	4 000	21 426	96
	8	İcar bedeli	22 000	4 694	84
	9	Su satışı	4 000	2 726	57
	10	Sefaini Hayriye ve duba icarı	10 000	9 594	35
	11	Elektrik satışı	45 000	32 061	11
		Nakliyekûn	13 476 000	15 091 747	59
6		Adana, Tarsus, Mersin hattı varidatı	550 000	0	
7		1929 senesinde işletmeye açılacak hatların umum varidatı	200 000	0	
8		Mukavelat mucibince inşaat gruplarına ve müteahhitlerce açılan ve açılacak kredi	12 024 000	12 836 326	07
9		Umumî bütçeden muhassas mebalîğ	28 200 000	28 200 000	
Faslı mahsus		Bütçe kanununun (4) maddesi mucibince istikraz olunan	0	0	
		Yekûn	54 450 000	62 128 073	66

